

12 - 14.05.20 r.

Temat: Obrzęd dziadów w dramacie A. Mickiewicza „Dziady” cz. II.

Przypominam, że jest to lektura egzaminacyjna.

Notatka do zeszytu:

1. Adam Mickiewicz (1798 – 1855) – polski poeta, działacz polityczny, uznawany za wieszcz narodu. Ważne utwory: *Pan Tadeusz*, *Dziady*, *Oda do młodości*, *Romantyczność*, *Reduta Orzona*, *Śmierć pułkownika*, *Stopy akermzańskie*, *Świtezianka*, *Grażyna*, *Konrad Wallenrod*.
2. II część „Dziadów” ukazała się drukiem jako II tom „Poezji” Adama Mickiewicza w 1823 r. w Wilnie. W jego skład weszły : wiersz „Upiór”, IV część „Dziadów” oraz poemat „Grażyna”, „Powieść litewska”. Ze względu na miejsce powstania II i IV część „Dziadów” określa się mianem „Dziadów” wileńsko – kowieńskich (dla odróżnienia od III części – nazywanej „Dziadami” drezdeńskimi).
3. Cechy utworu:
  - połączenie świata rzeczywistego (konkretne miejsce i czas zdarzeń, postacie Guślarza, Starca, uczestniczących w obrzędzie wieśniaków) i fantastycznego (pojawiające się duchy zmarłych),
  - nastrój grozy i tajemniczości (wywoływanie duchów w niezwykłych w niezwykłych okolicznościach – w odludnym miejscu o późnej porze),
  - nawiązanie do ludowych zasad moralnych (zgodnie z którymi nie ma winy bez kary).
4. Czas i miejsce akcji:

Akcja utworu rozgrywa się nocą z 1 na 2 listopada, w wigilię Zaduszek, w starej cmentarnej kaplicy na wsi.
5. Temat:

Utwór nawiązuje do pogańskiego obrzędu poświęconego zmarłym. Uczestnicy dziadów pragnęli modlitwą i poczęstunkiem ulżyć strapionym duszom.
6. Treść:

Zebrani w kaplicy wieśniacy świętują noc dziadów. Ich przewodnik Guślarz przyzywa kolejno duchy niewinnych dzieci, złego dziedzica i pięknej pasterki. Zjawy wygłaszają pouczenia moralne.
7. Bohaterowie:

Postacie realistyczne:

  - Guślarz – kapłan, poeta, przewodniczy obrzędowi dziadów; przywołuje zaklęciami pokutujące duchy.
  - Chór – mieszkańcy wioski uczestniczący w obrzędzie; zapowiadają nadejście kolejnych duchów: *Ciemno wszędzie, głucho wszędzie/Co to będzie, co to będzie?*; powtarzają formułowane przez zjawy przestrogi moralne.

Postacie fantastyczne – duchy:

  - Józio i Różia - duchy lekkie; wezwane po zapaleniu kądzieli (lnu lub konopi); niewinne dzieci podobne do aniołków; proszą o dwa ziarenka gorzycy; wina: kochane i rozpieszczane przez matkę wiodły szczęśliwe, radosne życie pozbawione trosk i smutku; kara: nie mogą się dostać do nieba, gdyż nie zaznały w życiu cierpienia.
Przestroga: *Kto nie doznał gorzycy ni razu, Ten nie dozna słodyczy w niebie.*
Nauka: *Aby osiągnąć pełnię człowieczeństwa, trzeba doświadczyć w życiu nie tylko radości, lecz także smutku.*
  - Widmo Złego Pana – duch ciężki; wezwany po wypiciu wódki; upiór budzący przerażenie; prosi, by go nakarmić i napoić; wina: za życia okrutny właściciel wioski, krzywdził swoich poddanych (kazał wychłostać na śmierć głodnego

chłopca, który zerwał jabłka w jego sadzie, wypędził na mróz kobietę z małym dzieckiem); kara: cierpi wieczne męki – ptaki nocne (duchy poddanych, którym nie okazał litości i miłosierdzia) szarpią jego ciało, nie pozwalają mu się pożywić i ugasić pragnienia.

Przestroga: *Bo kto nie był ni razu człowiekiem, Temu człowiek nic nie pomoże.*

Nauka: Prawdziwym człowiekiem jest ten, kto okazuje innym współczucie i miłosierdzie. Należy być wrażliwym na ludzką krzywdę, pomagać tym, którzy znaleźli się w potrzebie.

- Dziewczyna – pasterka Zosia – duch pośredni; wezwany po zapaleniu wianka; młodo zmarła piękna dziewczyna z wioski; prosi, by młodzieńcy pomogli jej dotknąć ziemi; wina: żyła tylko dla siebie, lekceważyła uczucia innych – nie odwzajemniała niczyjej miłości; ważniejsze dla niej były marzenia niż rzeczywistość; kara: doświadcza uczucia pustki między niebem a ziemią.

Przestroga: *Kto nie dotknął ziemi ni razu, Ten nigdy nie może być niebie.*

Nauka: Aby zaznać pełni człowieczeństwa, trzeba szanować uczucia ludzi, żyć rzeczywistością, a nie marzeniami.

8. Przykłady tematów wypracowań: „Kto nie był ni razu człowiekiem”...- Motyw winy i kary - „Dziady” cz. II; Obrzęd dziadów w dramacie romantycznym „Dziady” cz. II; Dlaczego romantycy byli zafascynowani światopoglądem oraz obyczajami ludu?; Zinterpretuj motto utworu pochodzące z dramatu Szekspira: *Są dziwy w niebie i na ziemi, o których ani śniło się waszym filozofom*; Co łączy – według Ciebie – dramat Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha *Cmentarz w śniegu* – str. 261 - „Nowe słowa na start!”.
9. Romantyczne cechy II części „Dziadów”:
  - ludowość – bohaterowie, obrzęd, moralność ludu,
  - fantastyka i mistycyzm – duchy przybywające w noc dziadów,
  - tajemniczość – noc, kaplica, cmentarz,
  - irracjonalizm – wiara w duchy.
10. Wysłuchaj: YouTube - „Dziady” cz. II Adama Mickiewicza – Omówienie lektury. Egzamin ósmoklasisty – Wiedza z Wami – podstawówka:
<https://youtu.be/PkrEoGnLaz0> ;
Słuchowisko/audiobook - „Dziady” cz. II – Adam Mickiewicz –
<https://you.be/Wwkd1aVetOI> (dla chętnych).
11. Czytaj kolejną lekturę – Aleksander Kamiński „Kamienie na szaniec” – 5.06.20 r. (krótka relacja z przeczytanych treści).

15.05.20 r.

Temat: Poznajemy wyrazy złożone.

Notatka:

1. W języku polskim istnieją wyrazy, które powstały z połączenia przynajmniej dwóch innych słów, np. listonosz (od: list, nosić), długopis (od: długo, pisać). Nazywamy je wyrazami złożonymi.
2. Wyrazy złożone dzielą się na:
  - złożenia: wyrazy, w których tematy słowotwórcze są połączone wrostkiem (-o-, -i-, -y-), np. samolot, dusigrosz, grzybobranie, włóczykij,
  - zrosty: wyrazy, które powstały z połączenia (zrośnięcia się) przynajmniej dwóch wyrazów, np. Białystok, wniebowzięty, widzimi się, dobranoc.
3. Zapamiętaj odmianę: Białystok, Białegostoku, Krasnystaw, Krasnymstawie, Wielkanoc, Wielkanocy lub Wielkiejnocy, Rzeczpospolita, Rzeczpospolitej lub Rzeczypospolitej.

4. Wykonaj ćwiczenia: Zeszyt ćwiczeń – ćw. 2/65; ćw. 5/66; ćw. 6/66; ćw. 11,12/68.
Ćw. 5/66,11 i 12/68 prześlij na moją pocztę szkolną - 15.05.20 r.

18.05.20 r.

Temat: Pisownia przymiotników złożonych.

Notatka:

1. Pisownia przymiotników złożonych:

- z łącznikiem – przymiotniki złożone z dwóch członów równorzędnych znaczeniowo, np. biało – zielony (częściowo biały , częściowo zielony),
- bez łącznika – przymiotniki złożone z członów nierównorzędnych znaczeniowo, np. jasnozielony (zielony o jasnym odcieniu).

2. Wykonaj ćwiczenia: Zeszyt ćwiczeń – ćw. 1,2/78; ćw. 3,4/79.